

הסוד השמור של מר עקבא ואשתו

סיפור מופלא מתוך התלמוד במסכת כתובות (ס"ז:)

מֶרַע עֲקֵבָא הָיָה יְהוּדִי
צַדִּיק וְחָכָם גָּדוֹל.
הוּא אָהַב אֶת ה' בְּכָל לְבוֹ
וְשִׁמַּח לְלִמּוּד תּוֹרָה.
אֲבָל יוֹתֵר מִכָּל, אָהַב מֶרַע
עֲקֵבָא לַעֲשׂוֹת חֶסֶד בְּסִתְּרוֹ.

★ בַּשְׂכוּנָה שֶׁל מָר עֶקְבָּא גָּר
אִישׁ עָנִי מְאֹד.

★ כָּל יוֹם הָיָה מָר עֶקְבָּא בָּא
בְּשִׁקָּט לְדַלְתּוֹ, הַכֶּנִּים אֲרַבְעָה
זִזִּים לְתוֹךְ חֹר בַּדֶּלֶת, וְהֵלֵךְ.

★ תָּמִיד בְּסִתָּר, בְּלִי שְׂאָף אֶחָד
יֵרָאֶה. רַק ה' רָאָה!

הָעֲנִי הָיָה נִרְגָּשׁ וְשָׁמַח:
"תּוֹדָה לַה' עַל הַכֶּסֶף!"
אַךְ יוֹם אֶחָד הוּא חָשַׁב:
מִי הוּא הַמֵּלְאָךְ שֶׁעוֹשֶׂה
אֵתִי טוֹבָה כָּזוֹ כָּל יוֹם?"
הַיּוֹם אֲנִי מוֹכֵרָח לְגִלּוֹת!
אֲנִי אֶתְחַבֵּא וְאֶרְאֶה מִי זֶה.

באותו יום, מר עקבא נשאר בבית המדרש זמן רב.
הוא למד בהתמדה גדולה לכבוד ה'.
פיון שהיה מאוחר בלילה, באה אשתו הצדקת כדי
ללוות ללוות אותו הביתה בחשכה.

בִּדְרוֹ הַבֵּיתָהּ, הֵם עָצְרוּ לַיָּד דָּלַת הָעֲנִי כְּדִי לָתֵת לָהּ תְּחוּדָה בְּמַעֲשֵׂה הַצְדָּקָה.
מָר עֶקֶבָא הִתְכוּפֶּה שְׁקֵט-שְׁקֵט כְּדִי לָשִׁים אֶת הַמַּטְבָּעוֹת.
אָבֵל... מֵאַחֲרֵי הַדָּלַת יָשָׁב הָעֲנִי וְחָכָה שְׁתִּזְיז הַיָּדִית!

טראח!!!
הדלת נפתחה
לפתע!

הָעַנִּי רְאֵה אוֹתָם וְרֵץ אַחֲרֵיהֶם
כְּדִי לְהוֹדוֹת לָהֶם.

מֶרַע עֲקָבָא וְאַשְׁתּוֹ נִבְהָלוּ! הֵם לֹא
רָצוּ שֶׁהָעַנִּי יֵרָאֶה שְׂאֵלָה הֵם.

הֵם פָּתְחוּ בְּרִיצָה מִהֵרָה
כְּדִי לְבָרוּחַ.

!
הֵם חִפְּשׁוּ מָקוֹם מַחְבּוּא,
וּפְתָאוֹם רָאוּ "תֵּנּוֹר גָּרוֹף".

(תֵּנּוֹר גָּרוֹף זֶה תֵּנּוֹר גָּדוֹל מִחֶמֶר,
שֶׁהוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַגָּחָלִים, אֲבָל
הוּא עַד־יִין חֵם וְלוֹהֵט מְאֹד!).

כִּדִּי שֶׁהָעֲנִי לֹא יֵרָאֶה אוֹתָם,
קִפְצוּ מֶרַע עֲקָבָא וְאַשְׁתּוֹ פְּנִימָה
לְתוֹךְ הַתֵּנּוֹר הָרוֹתֵחַ!

רָצַפְתָּ הַתֵּנוּר הַיָּתֵה לֹוֹהֶטֶת
כְּמוֹ אִשׁ!

רַגְלָיו שֶׁל מֶר עֶקְבָּא
כְּמַעַט נִשְׂרָפוּ.

הוא סָבַל מְאֹד אָבֵל לֹא
הוֹצִיא הֶגְהָה, כִּדִּי שֶׁהָעֲנִי
כִּדִּי שֶׁהָעֲסָתִי הָעוֹמֵד
בַּחוּץ לֹא יִשְׁמַע אוֹתוֹ.

וּמָה קָרָה
לְאִשְׁתּוֹ
הַצְדָּקָת?
רַגְלֶיהָ לֹא נָכוּוּ כָּלֵל!

כשראתה אשתו שקשה לו, אמרה לו בעדינות:
"תן רגליך על רגלי!"

מר עקבא שם את רגליו על רגלי אשתו, ובנס מאת ה',
האש לא פגעה בו יותר.
תודה לה' הגדול! אבל בלבו של מר עקבא עלתה שאלה מענינת...

"חלשה דעתו" – מר עקבא היה מעט עצוב בלבו:
למה לאשתי יש זכות גדולה יותר ממני?

אשתו, שהבינה את מחשבתו, הסבירה
לו את סוד המצוה שלה.

אֲשֶׁתּוֹ אָמְרָה לוֹ: "אֲנִי מְצוּיָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְהֵנָּא תִּי קְרוּבָה לְעַנְיִים"

הַצִּדָּקָה שֶׁל מָר עֶקְבָּא

נותן כסף (מטבעות).
העני צריך ללכת לשוק, לקנות ולבשל.
עד שיאכל – לוקח זמן.

הַצִּדָּקָה שֶׁל הָאִשָּׁה

נותנת אוכל מוכן וחס.
העני מקבל צלחת מוכנה,
ויכול לאכול ולשובע מיד!

ולכן, הצדקה שלה עזרה לעני מהר יותר, וזכותה הגנה עליה מיד!

יְלָדִים יְקָרִים, בּוֹאוּ נַחֲשֹׁב יַחַד
עַל שְׂאֵלָה חֲשׁוּבָה מְאֹד:

לָמָּה בְּכָלֵל מֶרַע עֶקְבָּא וְאַשְׁתּוֹ קִפְצוּ לְתוֹךְ תַּנּוּר רֵתַח וּמִסְכָּן?

רַק כִּדִּי שֶׁהָעֵנִי לֹא יֵרָאֶה שֶׁהֵם אֵלֶּה שְׁנוֹתָנִים לוֹ כְּסָף?
הֵאֵם לֹא הָיָה עֲדִיף לְהַתְּגַלּוֹת שְׁנֵיָה אַחַת מִלְּקַבֵּל כּוֹיּוֹת נוֹרָאוֹת בְּרַגְלִים?

כאן התלמוד מלמד אותנו את הכלל אולי הכי חשוב בתורה:
"נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש – ואל ילבין פני חברו ברבים."

מר עקבא ידע שאם העני יראה שהוא הנותן, העני ירגיש בושה עצומה וייאדים.
הבושה הזו ("הלבנת פנים") בלב של יהודי כואבת הרבה יותר מאש חמה!

מֶר עֶקְבָּא וְאַשְׁתּוֹ הִצְדָּקָת מְלַמְדִּים אוֹתָנוּ
שְׁנֵי דְבָרִים נִפְלְאִים:

א. הִצְדָּקָה הֵכִי מַעֲלָה הִיא לַעֲזוֹר לְחֵבֶר
בְּדִיוֹק בַּמָּה שֶׁהוּא צָרִיךְ.

ב. אָסוּר מִהֲתוֹרָה לְבִישׁ שׁוֹם אָדָם!
כְּבוֹדוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדֵי יָקָר לָהּ מְאֹד.

בְּעֶזְרַת ה', נִזְכֶּה גַם אֲנַחְנוּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד
בְּשִׂמְחָה, מִתּוֹךְ אֲהָבָה גְּדוֹלָה לָהּ וְלִישְׂרָאֵל!